

**การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์
การเรียนรู้ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน**

**The Study of Essential Need for Academic Management of Learning
Outcomes Assessment in Educational administration, Department of
Teacher Education, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus**

ศิริพร เครือทอง^{1*}, อรุษา ปุณยบุรณะ¹, พัชรภา ทันติชูเวช¹,
ทศตริน วรณเกตศิริ¹, ฐิติกมลสิริ ลาโพธิ์¹, และ สุमित สุวรรณ¹

Siriporn Kruatong^{1*}, Ornusa Phunnapurana¹,

Tussatrin Wannaketsiri¹, Patcharapa Tantichuwet¹, Thitikamolsiri Lapho¹, and Sumit Suwan¹

(วันรับบทความ : 26 เมษายน 2567/วันแก้ไขบทความ : 28 เมษายน 2567 /วันตอบรับบทความ 28 เมษายน 2567)

(Received Date : Apr 26th , 2024, Revised Date : Apr 28th , 2024, Accepted Date : Apr 28th , 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน กลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นิสิตและผู้ใช้บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 107 คน โดยการเลือกอย่างเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามเพื่อสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในการได้รับรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Check list) โดยแบบสอบถามในการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ความความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}เฉลี่ย) ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}เฉลี่ย) สูงมากที่สุด ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้นิสิตมี ความรู้ ทักษะความสามารถในการประยุกต์ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 2) สาขาการบริหารการศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

¹ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ Email: siriporn.kru@ku.th

¹ Faculty of Education and Development Sciences, Kasetsart University Email: siriporn.kru@ku.th

* ผู้ติดต่อหลัก Email: siriporn.kru@ku.th

* Corresponding author Email: siriporn.kru@ku.th

3) มีการส่งเสริมให้ประเมินผลลัพ์การเรียนรู้ ที่สอนเน้นให้ผู้เรียนมีประเมินผลลัพ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) การส่งเสริมประเมินผลลัพ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา 5) มีการส่งเสริมประเมินผลลัพ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ: การศึกษาความต้องการจำเป็น, รูปแบบการประเมินผลลัพ์การเรียนรู้, การบริหารการศึกษา

Abstract

The purpose of this research is to the study of essential need for academic management of learning outcomes assessment in Educational administration, department of Teacher Education, Kasetsart university Kamphaeng Saen campus. The sample population is 107 people by purposive selection of administrators, professors, students in Educational Administration field in department of Teacher Education, Kasetsart University Kamphaeng Saen campus, academic year 2023. The questionnaire which is used to explore problems and needs in order to obtain a learning outcome assessment model of the field of educational administration in department of Teacher education, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus. This is a 5-level rating scale questionnaire (Check list). The research questionnaire consists of general information of the information provider, opinions about the current condition and the needs of the learning outcome assessment of educational administration department of Teacher education, Kasetsart University Kamphaeng Saen Campus. The research results found that need index value ($PNI_{\text{modified average}}$) that th necessary demand index value ($PNImodified average$) is the highest, including of 1) promoting students to have knowledge, skills, and ability to apply and evaluate learning outcomes; 2) the field of educational administration creates a network of cooperation in evaluating learning outcomes; 3) promoting evaluate learning outcomes the teaching focuses on allowing students to evaluate learning outcomes by themselves. 4) Promoting the evaluation of learning outcomes in using the educational administration curriculum and 5) Promoting the evaluation of learning outcomes in using the educational administration curriculum.

Keywords: The Study of Essential Need, Academic Management of Learning Outcomes Assessment, Educational administration

บทนำ

จากการศึกษาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (Royal Gazette, 2565a) และแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ.2566-2570 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) เน้นการพัฒนาให้คนไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ประกอบกับกับยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) (Office of the National Economics and Social Development Council, 2562) ประเด็นด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์มุ่งปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การสร้างความตื่นตัวให้คนไทยตระหนักถึงบทบาท ความรับผิดชอบ และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เป็นสถาบันที่มีปณิธานมุ่งมั่นในการสั่งสมเสาะแสวงหา และพัฒนาความรู้ให้ เกิดความเจริญงอกงามทางภูมิปัญญาที่เฝ้าย้อมด้วย วิชาการ จริยธรรม และคุณธรรม ตลอดจนเป็นผู้ชี้นำทิศทางการพัฒนาที่ดีของสังคม เพื่อความคงอยู่ ความเจริญ และความเป็นอารยะของชาติ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2566) จึงได้จัดทำหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิตและมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) อันเป็นหลักสูตรที่มุ่งสร้างผู้นำทางการศึกษา และพัฒนาศักยภาพความเป็นนักบริหารทางการศึกษาอย่างพร้อมด้าน ให้มีความพร้อมนำพาองค์กรทางการศึกษาให้สามารถปรับตัวได้ทันกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนชี้นำสังคมได้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นในประเทศไทยที่สอดคล้องกับการตอบสนองต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนากำลังคนของประเทศ สร้างคนไทยให้มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 ยกระดับคุณภาพทางการศึกษาให้ยกระดับขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา เพื่อก่อให้เกิดผู้เรียนที่มีคุณภาพ สามารถไปปฏิบัติงานในภาคการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การผลิตและพัฒนาศักยภาพครูในระบบ พัฒนารูปแบบการวัดและประเมินผล โดยมุ่งเน้นคุณลักษณะของบัณฑิตให้เป็นผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ที่ก้าวหน้าตาม ความแตกต่างเฉพาะบุคคลและเปิดโอกาสให้เข้าถึงช่องทางการศึกษาที่สูงขึ้นจากการใช้ประสบการณ์หรือการสะสมทักษะความรู้ที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ

การดำเนินการประเมินที่มีประสิทธิภาพเพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน หรือ Student Learning Outcomes (SLO) เป็นกระบวนการที่ยากและซับซ้อนด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่เน้นที่ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมากขึ้น เนื่องจากเกี่ยวข้องกับประเด็นต่างๆ เช่น ทักษะความสามารถของนักเรียน การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การคงอยู่ ฯลฯ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการที่เพิ่มขึ้นสำหรับหน่วยงานในวิทยาเขต ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนกลายเป็นสิ่งจำเป็น (Goss, 2022) เพื่อให้ได้การเรียนรู้ที่คาดหวัง

ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

การตรวจเอกสาร

ความหมายของผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ หรือ Outcome-based education (OBE) คือ ปรัชญาการศึกษาที่กล่าวไว้ว่า การศึกษาควรมีจุดมุ่งหมายในการผลิตผลการเรียนรู้ (ความรู้และความสามารถของนักศึกษาในขั้นต้น) ที่เฉพาะเจาะจง โดยหลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนถูกออกแบบให้สามารถผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถดังกล่าวได้ (นิรนาม, 2566)

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้หรือ Learning Outcomes หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ได้จากการศึกษาฝึกอบรมหรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการฝึกปฏิบัติหรือการเรียนรู้จริงในที่ทำงานระหว่างการ การศึกษา (Royal Gazette, 2565b; Kasetsart University, 2566) ได้คาดหมายว่านิสิต/นักศึกษาจะมีความสามารถที่จะทำได้ตามผลลัพธ์ของการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ กระบวนการในการเจาะจงผลลัพธ์จะเป็นสิ่งควบคุมกิจกรรมการเรียนการสอนในการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ทุกหลักสูตรและการเรียนการสอนถูกกำหนดมาเพื่อผลิตลักษณะเฉพาะของนักศึกษาเมื่อจบการศึกษาไปแล้ว ซึ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ NQF ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 หมายถึง เกณฑ์บ่งชี้คุณลักษณะการเรียนรู้และผลของการเรียนรู้ทั้งที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตรที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา และ/หรือประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากฝึกปฏิบัติและ/หรือจากการทำงาน ประกอบด้วย 3 มิติ ได้แก่

1) ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความรู้เกี่ยวกับข้อเท็จจริง หลักการ ทฤษฎี และแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เรียน/ทำงาน โดยเน้นความรู้เชิงทฤษฎีและ/หรือข้อเท็จจริงเป็นหลัก (Theoretical and/or factual)

2) ทักษะ (Skills) หมายถึง ความสามารถปฏิบัติงานซึ่งบุคคลนั้นควรทำได้เมื่อได้รับมอบหมาย โดยสามารถเลือกใช้วิธีการจัดการและแก้ปัญหาการทำงาน ด้วยทักษะด้านกระบวนการคิด (Cognitive Skills) ที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตรรกะ ทักษะการหยั่งรู้และความคิดสร้างสรรค์ (Logical, Intuitive, and Creative Thinking) หรือทักษะการปฏิบัติ/วิธีปฏิบัติที่มีความคล่องแคล่วและความชำนาญในการปฏิบัติตามกรอบคุณวุฒิแต่ละระดับ

3) ความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ (Application and Responsibility) หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ การใช้ความรู้ ทักษะทางสังคม ในการทำงาน/ศึกษาอบรม เพื่อการพัฒนาวิชาชีพของบุคคล ซึ่งประกอบไปด้วยความสามารถในการสื่อสาร ภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ (Responsibility) และความเป็นอิสระ (Autonomy) ในการดำเนินการต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง เช่น ความสามารถในการตัดสินใจและความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่น

รูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้

ตามขั้นตอนการจัดทำรายงานวิจัยสถาบัน ไม่ว่าจะเป็นการเปิดหลักสูตรใหม่ การปรับปรุงหลักสูตรของ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษาได้แก่ 1) การกำหนดลำดับความสำคัญของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรแต่ละกลุ่ม 2) อธิบายวิธีการที่ได้มาซึ่งความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม 3) วิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยเน้นสมรรถนะที่บัณฑิตควรมีเมื่อสำเร็จการศึกษา 4) กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร PLO ที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน 5) วิเคราะห์ความพร้อมในด้านต่างๆที่ผลักดันผู้เรียนให้บรรลุหลักสูตรการเรียนรู้ ดังนี้ 5.1) ความพร้อมและศักยภาพของอาจารย์เช่นคุณสมบัติของอาจารย์ที่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรความเชี่ยวชาญของอาจารย์ภาระงานปัจจุบัน 5.2) ความพร้อมด้านทรัพยากรบุคคลการเรียนรู้ตาม 5.3) ความพร้อมด้านระบบการให้บริการผู้เรียนคือ 5.4) ความพร้อมของคณะหน่วยงานอื่นที่ให้บริการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร (Kasetsart University, 2566) ซึ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของหลักสูตรนับว่าเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ควรมีรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มาใช้ในการประเมินผู้เรียนให้ตอบสนองต่อ การผลิตและพัฒนา ศักยภาพครูและผู้บริหารการศึกษาอย่างมีระบบในอนาคตต่อไป

หลักสูตรและวิธีการเรียนการสอนถูกออกแบบให้สามารถผลิตนักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถดังกล่าว ได้ (n.d., 2566) กล่าวว่ายประกอบด้วยกระบวนการ 4 กระบวนการการออกแบบหลักสูตรด้วยแนวคิด OBE ดังนี้

1. กระบวนการ Validation เป็นกระบวนการที่ได้มาซึ่งผลเรียนรู้ในระดับหลักสูตร ประกอบด้วยข้อมูล บัญชีนำเข้าและข้อมูลย้อนกลับจากผู้ใช้บัณฑิต นักศึกษา ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
2. กระบวนการออกแบบหลักสูตร อยู่ในพื้นฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (ไม่ใช่เนื้อหาที่สอน) เริ่มตั้งแต่ระดับ ระดับหลักสูตรจนถึงระดับรายวิชา หรือ โมดูล
 - 2.1 วางแผนหลักสูตรโดยพิจารณาสาระสำคัญ ในด้านทักษะศวรรษที่ 21 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ศิษย์เก่าทั้งภาคอุตสาหกรรม ภาควิชาการผู้ประกอบการ ศิษย์ปัจจุบัน อาจารย์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 กำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่จบจากหลักสูตร โดยเริ่มต้นออกแบบหลักสูตร มุ่งเป้าที่ผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.3 กำหนดปรัชญา และความสำคัญของหลักสูตร

2.4 กำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.5 กำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program – Level Learning Outcome : PLOS) และผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (Course – Level Learning Outcome : CLOs)

3. กระบวนการออกแบบแผนการเรียนรู้ของผู้เรียน เป็น การจัดตำแหน่งที่สร้างสรรค์ระหว่างผลลัพธ์การเรียนรู้ การวัดผลและศาสตร์การสอนกับกิจกรรมการเรียนรู้

4. กระบวนการวัดผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการดำเนินงาน การทวนสอบ เป็นการเปรียบเทียบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนทุกคน ตั้งแต่ระดับวิชา หลักสูตร และระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นกระบวนการป้อนกลับที่สำคัญแสดงถึงการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและเป็นหลักประกันคุณภาพที่ฝังอยู่ในระบบ ส่งผลให้ระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcome: PLO) ได้แก่ 1) สามารถระบุทักษะหรือ สมรรถนะที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะบรรลุได้อย่างชัดเจน 2) วัดได้ว่าผู้เรียนบรรลุหรือไม่ 3) ผู้เรียนสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่จัดการศึกษาของหลักสูตร 4) ไม่เกินความสามารถของผู้เรียน 5) สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร 6) ผู้เรียนสามารถบรรลุได้ภายในระยะเวลาที่จัดการของหลักสูตรประกอบด้วย โดยประกอบด้วย Program Learning Outcome , Course Learning Outcome และ Lesson Learning Outcome

ผลลัพธ์การเรียนรู้ตามคุณวุฒิแต่ละระดับต้องสอดคล้องกับกับอัตลักษณ์ของหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษา วิชาชีพ ประเทศชาติ และบริบทโลก (Royal Gazette, 2565b) ประกอบด้วยอย่างน้อย 4 ด้าน ได้แก่

1. **ด้านความรู้** หมายถึงสิ่งที่ส่งมาจากการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า หรือประสบการณ์ที่เกิดจากหลักสูตร จึงเป็นสิ่งจำเป็นและเพียงพอต่อการนำไปปฏิบัติหรือต่อยอดความรู้ในการประกอบอาชีพดำรงชีวิต อยู่ร่วมกันในสังคมและพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับชีวิตการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

2. **ด้านทักษะ** หมายถึงความสามารถที่เกิดจากการเรียนรู้ ฝึกฝนปฏิบัติ ให้เกิดความคล่องแคล่ว ว่องไว และชำนาญ เพื่อพัฒนางานพัฒนาวิชาชีพหรือวิชาการ พัฒนาตัวเองและสังคมสำหรับการดำรงชีวิตในยุคดิจิทัล

3. **ด้านจริยธรรม** หมายถึงพฤติกรรม หรือการกระทำระดับบุคคลที่สะท้อนถึงความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมและส่วนตน ทั้งต่อหน้าและลับหลังผู้อื่น

4. ด้านลักษณะส่วนบุคคล หมายถึงบุคลิกภาพลักษณะนิสัยและค่านิยมที่สะท้อนคุณลักษณะเฉพาะวิชาชีพและสถาบัน โดยพัฒนาการเรียนรู้และการฝึกประสบการณ์จากหลักสูตรให้มีความเหมาะสมในแต่ละระดับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

โดยต้องคำนึงถึงผลการดำเนินงานของหลักสูตรที่ผ่านมา ได้แก่ อัตราการสำเร็จการศึกษาอัตราการได้งานทำ ขอร้องเรียน ระยะเวลาเฉลี่ยในการศึกษาในหลักสูตร ผลงานของนิสิต ผลการประกันคุณภาพภายนอก อัตราการลาออก และผลการประเมิน PLO โดยผู้ใช้บัณฑิต

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของการพัฒนา รูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ดำเนินการวิจัยโดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามเพื่อสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัญหา และความต้องการได้รับรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Check list) เพื่อสอบถามข้อมูลและความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูล โดยแบบสอบถามในการวิจัยประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ความความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และความต้องการของการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน และความต้องการการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน โดยแบ่งข้อ

ได้กำหนดระดับความเหมาะสมซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้ (Ritjaroon, 2557)

ระดับ	ระดับความคิดเห็น
5	มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด
4	มีความคิดเห็นในระดับมาก
3	มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง
2	มีความคิดเห็นในระดับน้อย
1	มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

นำแบบประเมินที่สร้างขึ้นเสนอไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณา ตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและความครอบคลุมจุดประสงค์ที่ต้องการวัด โดยใช้การหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลมาลงรหัส เตรียมข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการเพื่อได้รับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมของครุวิทยาการ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) ของการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมของครุวิทยาการ

วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Priority Need Index Modified ($PNI_{modified}$) จากสูตรดั้งเดิมโดยนางลักษณ์ วิรัชชัย และปรับปรุงโดย Wongwanit (2558) ดังนี้

$$PNI_{modified} = \frac{(I - D)}{D}$$

$PNI_{modified}$ หมายถึง ดัชนีลำดับของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง ความต้องการเพื่อได้รับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมของครุวิทยาการ

D หมายถึง สภาพปัจจุบันที่ได้รับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะนวัตกรรมของครุวิทยาการ

ผลการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของการพัฒนารูปแบบรูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จากกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นิสิตและผู้ใช้บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สาขาบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2566 มีรายละเอียดจำนวนกลุ่มดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม	จำนวน		
	ชาย	หญิง	รวม
ผู้ใช้บัณฑิต-ผู้บริหาร	12	8	20
อาจารย์	1	6	7
นิสิต	24	56	80
รวม		107	

จากตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้ใช้บัณฑิต-ผู้บริหาร จำนวน 20 คน 2) อาจารย์ จำนวน 7 คน และ 3) นิสิต จำนวน 80 คน

ผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนารูปแบบการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษามหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน มีดังตารางที่ 2

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}$) ของผู้ใช้บัณฑิต-ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}$) สูงมากที่สุด ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้นิสิตมีความรู้ ทักษะความสามารถในการประยุกต์ใช้ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.107$) 2) สาขาการบริหารการศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.100$) 3) มีการส่งเสริมให้ประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ ที่สอนเน้นให้ผู้เรียนมีประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.098$) 4) การส่งเสริมประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.09$) 5) มีการส่งเสริมประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.088$)

ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}$) ต่ำที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) การให้อาจารย์จัดทำประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ของนิสิต ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.049$) 2) การปรับปรุงหลักที่ส่งเสริมประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.051$) 3) มีการส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ที่สอนให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ จริยธรรม ลักษณะส่วนบุคคล ($PNI_{\text{modifiedเฉลี่ย}}=0.056$)

ตารางที่ 2 ดัชนีความต้องการจำเป็นของผู้ใช้บัณฑิต-ผู้บริหาร อาจารย์และนิสิต

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified})				ลำดับ
		ผู้ใช้บัณฑิต- ผู้บริหาร	อาจารย์	นิสิต	เฉลี่ย	
1.	มีการศึกษาวิเคราะห์ และจัดทำหลักสูตร สถานศึกษาที่ส่งเสริมที่ประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้	0.035	0.16	0.016	0.070	9
2.	มีการปรับปรุงหลักสูตรที่ส่งเสริมประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	0	0.153	0	0.051	14
3.	มีการส่งเสริมประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ใน การใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา	0.036	0.2	0.027	0.088	4
4.	มีการสนับสนุนให้อาจารย์ได้พัฒนาตนเอง เกี่ยวกับประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	0	0.24	0.005	0.082	5
5.	สาขาการบริหารการศึกษาร่างเครือข่าย ความร่วมมือในประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	0.047	0.25	0.003	0.100	2
6.	มีการส่งเสริมให้นิสิตมี ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ประเมินผล สัมฤทธิ์การเรียนรู้	0.047	0.25	0.024	0.107	1
7.	มีการให้อาจารย์จัดทำประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ที่ส่งเสริมผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนิสิต	-0.022	0.16	0.008	0.049	15
8.	มีการส่งเสริมให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้	0.047	0.12	0.003	0.057	12

ข้อ	การบริหารงานวิชาการ	ดัชนีความต้องการจำเป็น (PNI _{modified})				ลำดับ
		ผู้ใช้บัณฑิต- ผู้บริหาร	อาจารย์	นิสิต	เฉลี่ย	
9.	มีการส่งเสริมให้ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ที่ สอนเน้นให้ผู้เรียนมีประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ด้วยตนเอง	-0.011	0.292	0.014	0.098	3
10.	มีการส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ ที่สอนให้ผู้เรียนมี ความรู้ ทักษะ จริยธรรม ลักษณะส่วนบุคคล	0.011	0.16	-0.003	0.056	13
11.	มีการส่งเสริมให้ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษา	0.011	0.16	0.025	0.065	11
12.	มีการจัดสถานที่ สื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้	0.023	0.2	0.003	0.075	8
13.	มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ นิสิตอาจารย์ และผู้ มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้การประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ เช่น การเข้าประชุม อบรม สัมมนา และศึกษาดูงาน	0.023	0.208	0.005	0.079	6
14.	มีการส่งเสริมให้วัดการประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ การใช้วิธีการที่หลากหลาย	-0.011	0.208	0.005	0.067	10
15.	มีการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การ เรียนรู้ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	0	0.2	0.025	0.075	8
16.	ส่งเสริมให้มีการ กำกับ ติดตามการ ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้สำหรับนิสิตที่ สำเร็จการศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	-0.022	0.24	0.013	0.077	7

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จากกลุ่มตัวอย่างประชากร คือ ผู้บริหาร อาจารย์ นิสิตและผู้ใช้บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ปีการศึกษา 2566 จำนวน 107 คน จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified\ เด็ลล์}$) ของ ผู้ใช้บัณฑิต-ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิตพบว่า ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified\ เด็ลล์}$) สูงมากที่สุด ได้แก่ 1) การส่งเสริมให้นิสิตมี ความรู้ ทักษะ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified\ เด็ลล์}=0.107$) 2) สาขาการบริหาร การศึกษาสร้างเครือข่ายความร่วมมือในประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified\ เด็ลล์}=0.100$) 3) มีการส่งเสริมให้ ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ที่สอนเน้นให้ผู้เรียนมีประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้วยตนเอง($PNI_{modified\ เด็ลล์}=0.098$) 4) การส่งเสริมประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา ($PNI_{modified\ เด็ลล์}=0.09$) 5) มีการส่งเสริมประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในการใช้หลักสูตรสาขาการบริหารการศึกษา($PNI_{modified\ เด็ลล์}=0.088$) ดังนั้นจึงมีความต้องการการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ของสาขาการบริหารการศึกษาตาม ความต้องการจำเป็นตามประเด็นเหล่านี้

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของสาขาการบริหารการศึกษา ภาควิชาครุศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- n.d. 2566a. *Outcome Based Education (OBE) with curriculum design* . <http://www.qa.vru.ac.th> > km > best
- n.d. 2566b. *Developing effective learning outcomes and assessments for curriculum*.
<http://www.ubu.ac.th> > web > files_up [Translate]
- Office of the National Economics and Social Development Council. (2562). *Master Plan under the National Strategy (12) Issues: Learning Development (2018 – 2037)*.
<http://nscr.nesdb.go.th/wp-content/uploads/2019/04/12-การพัฒนาการเรียนรู้.pdf> [Translate]
- Kasetsart University. (2566). *Guidelines for inspecting the curriculum according to the 2022 standards*.
Training documents on 1 June 2023. [Translate]
- Ritjaroon, P. 2557. *Project evaluation techniques (2nd Ed)*. Bangkok: House of Kermist Company.
[Translate]

Royal Gazette. 2565a. *National Economic and Social Development Plan No. 13 (2023 - 2027)*.

<https://mocplan.ops.moc.go.th/th/content/category/detail /id/94/iid /6024> [Translate]

Royal Gazette. 2565b. *Announcement from the Higher Education Standards Committee Subject:*

Details of learning outcomes according to the Higher Education Qualification Standards 2022.

<https://www.ops.go.th/th/ches-downloads/edu-standard/item/6940-2022-07-22-02-54-49>

[Translate]

Wongwanit S. 2558. *Needs assessment research*. Bangkok: Chulalongkorn University Press.

[Translate]

Goss, H. (2022). *Student Learning Outcomes Assessment in Higher Education and in Academic*

Libraries: A Review of the Literature. *The Journal of Academic Librarianship*, 48(2). [Translate]